

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ031-19

Бања Лука, 21.06.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	7
	1. Увод	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	8
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци.....	16
	6.1.3. Разлика у финансирању	21
	6.2. Биланс успјеха	22
	6.2.1. Приходи.....	22
	6.2.2. Расходи.....	22
	6.2.3. Финансијски резултат	22
	6.3. Биланс стања.....	23
	6.3.1. Актива	23
	6.3.2. Пасива.....	27
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	28
	6.4. Биланс новчаних токова	29
	6.5. Временска неограниченост пословања	29
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	29
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	29

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијског извјештаја Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске који обухвата: Биланс стања, Биланс успеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, годишњи финансијски извјештај Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године, финансијску успешност, токове готовине и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200 - 1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући да нам пруже основ за наше ревизијско мишљење.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске на дан 31.12.2018. године није организован и извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер није извршен попис спорних потраживања за ненаплаћене доприносе и осталих спорних краткорочних потраживања у земљи, а за дио обавеза, попис није извршен аналитички. У Извјештају о извршеном попису Централне пописне комисије није дат упоредни преглед стварног и књиговодственог стања нефинансијске имовине у сталним средствима.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Расходи за бруто плате запослених и остали непорески приходи потцијењени су за износ од по 42.463 КМ, јер је извршено пребијање расхода и прихода. Јавна установа Завод за запошљавање Републике Српске је вршила евидентирање обрачуна плата за приправнике (гдје је Завод и давалац и корисник средстава) на расходима за бруто плате запослених и након исплате плата смањивани су расходи за плате и исти су евидентирани на субвенцијама. Наведено евидентирање није у складу са чланом 68, 91, 134 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске

кориснике, као и са параграфима 48. и 49. MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

Због погрешне класификације потраживања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима, за износ од 3.027.373 KM, потцијењена су потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату до годину дана, а прецијењена су потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања. Наведено није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

За износ од 12.477 KM потцијењена су остала краткорочна разграничења, а прецијењена потраживањима по основу рефундација за накнаду плата, због погрешног евидентирања накнаде плата за вријеме родитељског одсуства и боловања које се рефундирају из фондова обавезног социјалног осигурања на потраживањима по основу рефундација за накнаду плата, јер се нису стекла права на рефундацију, што није у складу са чланом 80. став 1. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Због погрешног евидентирања корекције потраживања по основу трансфера од других јединица власти, потцијењена су потраживања по основу трансфера од других јединица власти за 3.221.360 KM, а корекција потраживања по основу трансфера од других јединица власти потцијењена је за износ од 6.442.720 KM. За износ од 3.221.360 KM прецијењен је и резултат ранијих година.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Јавна установа Завод за запошљавање Републике Српске није у Напоменама уз финансијске извјештаје за 2018. годину, у потпуности објелоданила информације, које се односе на: објашњење разлога промјена између првобитног и коначног буџета (ребаланса финансијског плана), што није у складу са MPC JC 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима (параграфи 29 и 30) и додатна образложења (у дијелу напомена које се односе на ПИБ и ПИФ) у вези суфицита из ранијих година расположивог за распоdjелу из кога се финансира значајан дио буџетских издатака (субвенције/програми запошљавања).

Временска неограниченост пословања

Јавна установа Завод за запошљавање Републике Српске је у Напоменама уз финансијске извјештаје за период 01.01 - 31.12.2018. године објелоданила да нема значајне неизвјесности у вези са сталношћу пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно

прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 21.06.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијског извјештаја Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у Јавној установи Завод за запошљавање Републике Српске за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 –Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске за 2018. годину обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске.

Бања Лука, 21.06.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) провођења пописа врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) накнаде плата које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања евидентирају у складу са чланом 80. став 1. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) евидентирање обрачуна плата за приправнике, врши у складу са члановима 68, 91, 134 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 4) прије евидентирања пословних догађаја из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима изврше: потпуна усаглашавања са Пореском управом Републике Српске, анализе намирена наплате дуга реструктурирањем дуга у акције и евидентирања сходно Упутству о примјени MPC JC 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- 5) на дан билансирања преиспита исказана вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми и да се иста призна у складу са чланом 42. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и
- 6) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације о разлозима промјена између првобитног и коначног буџета (ребаланса финансијског плана) у складу са MPC JC 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима (параграфи 29 и 30) и додатне информације у вези суфицита из ранијих година расположивог за расподјелу из кога се финансира значајан дио буџетских издатака,

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору да обезбиједи да се успостави адекватан систем интерних контрола у смислу да се:

- 1) у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору донесу потребни интерни акти (чланови: 8, 14 и 30.) и да се сачињава годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контрола, као и годишњи извјештај о раду интерне ревизије (чланови: 15 и 37.) и друге активности у складу са наведеним законом;
- 2) за дио континуираних набавки уговарање врши по периодима који чине фискалну годину за потребе усклађивања са прописима којима се уређује извршење финансијског плана, у складу са чланом 17. став 3. Закона о јавним набавкама;
- 3) након измјене Акционог плана за запошљавање у Републици Српској и Програма за запошљавање у Републици Српској, изврши и измјена појединачних Програма финансирања и
- 4) након измјене Акционог плана за запошљавања у Републици Српској и Програма за запошљавање у Републици Српској изврши и измјена појединачних Програма финансирања те интерним актима успоставе јасни критеријуми за рангирање подносиоца захтјева.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

Прописи који су коришћени као критеријуми код ревизије усклађености:

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Буџет и Ребаланс буџета Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске за 2018. годину;
- Одлука о извршењу буџета Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске за 2018. годину;
- Закон о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о платама запослених у јавним службама Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске;
- Закон о доприносима;
- Закон о здравственом осигурању Републике Српске;
- Правилник о условима, критеријумима и начину спровођења мјера активне политике запошљавања;
- Акциони план запошљавања Републике Српске за 2018. годину;
- Програм запошљавања Републике Српске за 2018. годину и
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Завод за запошљавање Републике Српске (у даљем тексту: Завод) основан је Законом о запошљавању и остваривању права незапослених лица („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/93 и 10/98). На основу Одлуке Владе Републике Српске из 2010. године Завод наставља рад као јавна установа у складу са Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске“, број: 30/10 и 110/12), са сједиштем у Палама.

Према обавјештењу Републичког завода за статистику о разврставању јединице разврставања по дјелатностима, Завод је разврстан према врсти облика организовања у установе. Основна дјелатност Завода је: посредовање у запошљавању, јавно обавјештавање о могућностима и условима запошљавања, савјетовање о избору занимања, спровођење програма и мјера активне политике запошљавања и друго у складу са Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености.

Према Статуту који је донесен 2016. године, у Заводу су формиране организационе јединице, по функционалном и територијалном принципу. У сједишту Завода организована је Централна служба и формирано је седам филијала: Бања Лука, Бијељина, Зворник, Добој, Источно Сарајево, Приједор и Требиње. Ниже организационе јединице Централне службе су кабинет директора и пет сектора, а филијала бирои за запошљавање.

Послови Завода финансирају се из доприноса за осигурање од незапослености, које плаћају запослена лица, као и из других средстава које оствари Завод у складу са законом.

Завод пословање обавља преко властитих рачуна отворених код овлашћених пословних банака.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Завода за период 01.01-31.12.2018. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Завода за 2017. годину и том приликом је дато дванаест препорука, односно шест на финансијске извјештаје и шест на усклађеност пословања.

У складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/05 и 20/14), Завод је 16.10.2018. године доставио Акциони план активности на реализацији препорука по извјештају о проведеној финансијској ревизији Завода за запошљавање Републике Српске за период 01.01-31.12.2017. године. Завод је 31.12.2018. године сачинио Извјештај о реализацији препорука по наведеном акционом плану.

Ревизијом је утврђено да су све препоруке које су дате за финансијске извјештаје проведене, а од шест препорука које су дате за усклађеност пословања двије су проведене, три дјелимично проведене, а једна препорука није проведена.

Препоруке које се односе на ревизију усклађености:

Препорука да се отклоне утврђени недостаци система интерних контрола који се односе на: испуњавање посебних услова за обављање послова (степен стручне спреме и стручни испит за рад у органима државне управе); усклађивање Правилника о коришћењу средстава репрезентације; утврђивање висине благајничког максимума у складу са чланом 7. Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем и доношење и сачињавање стратешког плана за период од три године и годишњег извјештаја у складу са члановима: 30, 33 и 37. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, дјелимично је проведена. Дио препоруке који се односи на испуњавање посебних услова за обављање послова (степен стручне спреме и стручни испит за рад у органима државне управе) је дјелимично проведен, јер од 15 запослених лица која по ревизорском извјештају за 2017. годину нису имала положен стручни испит за рад у органима државне управе, њих девет још увијек нема положен стручни испит. Дио препоруке који се односи на лица која нису имала одговарајући степен стручне спреме је проведен. У јануару 2018. године донесена је Одлука о утврђивању благајничког максимума, а у фебруару 2019. године донесен је нови Правилник о коришћењу средстава репрезентације. Дио препоруке који се односи на усклађеност рада Јединице за интерну ревизију са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске није проведен, јер није сачињен стратешки план за период од три године и годишњи извјештај о раду Јединице за интерну ревизију.

Препорука да се уговарање проведених јавних набавки за набавке које се односе на више година, врши по периодима који чине фискалну годину за потребе усклађивања са прописима којима се уређује извршење финансијског плана, у складу са чланом 17. став (3) Закона о јавним набавкама, је дјелимично проведена, јер је уговарање по периодима који чине фискалну годину (за потребе усклађивања са прописима којима се уређује извршење финансијског плана – буџета), извршено само за дио набавки.

Препорука да се интерним актима успоставе прецизни и мјерљиви критеријуми који ће омогућити транспарентно и недискриминаторно бодовање подносиоца захтјева и по том основу сачињавање ранг листе; прецизно дефинишу постављени услови подносиоцима захтјева и начин њиховог доказивања и приликом одобравања средстава доследно примјењују постављени услови и критеријуми из Правилника и Јавног позива, није проведена.

Препорука да се изврши процјена расположивости средстава за пројекте и размотри могућност њиховог краткорочног орочавања у складу са Законом о инвестирању јавних средстава, је дјелимично проведена, јер је у 2018. години разматрана могућност орочавања расположивих јавних средстава Завода, али није донесена коначна одлука о инвестирању (због чињенице да је у 2018. години стопа доприноса за осигурање од незапослености смањена са 1% на 0,8%, ниских каматних стопа на орочавање средстава и незаинтересованости појединих банака, односно уважавања принципа сигурности, ликвидности и дисперзије ризика). Доношење коначне одлуке о инвестирању средстава је према изјави одговорног лица, остављено за 2019. годину, а до завршетка ревизије иста није донесена.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Завода је дефинисана организација, обим послова, права, обавезе, одговорности и надлежности, заступање и представљање, као и друга питања од значаја за рад Завода.

Органи Завода су: Управни одбор (од пет чланова) као орган управљања и директор као орган руковођења, које именује и разрјешава Влада Републике Српске на период од четири године.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Заводу дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији, којим је систематизовано 270 радних мјеста за 345 извршилаца. На дан 31.12.2018. године у радном односу налазило се 335 извршилаца, од чега је 281 на неодређено, 26 на одређено вријеме, 27 приправника и једно именовано лице.

У складу са чланом 19. Статута Завода, Управни одбор је 28.07.2017. године, донио одлуку о именовању вршилаца дужности: помоћника директора (сектор за: заједничке послове; посредовање и активне мјере запошљавања; правне, кадровске и опште послове и информационе технологије) и руководиоца филијала (Бања Лука, Зворник и Источно Сарајево), а 30.10.2017. године одлуку о именовању вршиоца дужности помоћника директора (сектор за финансије) и руководиоца филијала (Приједор, Требиње и Добој) до окончања конкурсне процедуре. До завршетка ревизије није окончана конкурсна процедура.

У радни однос током 2018. године примљено је 14 извршиоца на неодређено вријеме (након спроведеног јавног конкурса), а радни однос је престао за 15 запослених по основу: одласка у пензију (10) и личног захтјева (5).

Упутство о примјени Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства које је Завод донио у априлу 2009. године, није усаглашено са измјеном Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства („Службени гласник Републике Српске“, број 117/11) у дијелу који се односи на потребну документацију коју је уз захтјев за издавање радне дозволе послодавац дужан да приложи. Завод је 02.08.2017. године дао Инструкцију свим филијалама и бироима у вези издавања радне дозволе за странце и лица без држављанства која је усклађена са измјенама Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства (није вршена измјена Упутства нити је исто стављено ван снаге). У наведеном сегменту није усаглашен Закон о запошљавању страних држављана и лица без држављанства и Закон о странцима („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 88/15).

Поред наведеног у функционисању система интерних контрола постоје недостаци, јер Завод није:

- успоставио помоћну књигу основних средстава, у форми и садржају којим се у једном извјештају (картица основног средства) презентују све релевантне информације везане за одређено основно средство и да приликом промјена амортизационих стопа остане видљив датум набавке и датум активирања средства (неправилност је отклоњена у току ревизије). Такође, на дан 31.12.2018. године није усаглашена помоћна евиденција са главном књигом (за набавну вриједност канцеларијских објеката и простора у износу од 31.664 КМ, што се односи на средство набављено у децембру, које је активирано у јануару/19);
- успоставио главну књигу на начин да иста има адекватну нумерацију страна тј. у низу од прве до посљедње стране (странице су нумерисане појединачно по контима са нумерацијом у низу само за тај конто) и да се приликом експортовања података у други формат (PDF) ради екстерне употребе или штампе, обезбиједи индентичност података (у новом формату се не приказују конта на којима није било промјена у току године). Наведена неправилност је отклоњена у току ревизије;
- након измјене начина обрачуна плата и програма за обрачун плата у 2018. години, кроз информациони систем за обрачун плата исправно вршио обрачун

накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад као и увећања основне плате по основу обављања послова под посебно отежаним условима. Наведена грешка је уочена у марту односно јуну 2019. године те је извршена дорада информационог програма и грешка је отклоњена, па за исту није дата препорука;

- Правилник о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла за запослене у Заводу од 2016. године и измјене од 2018. године којим је дефинисано да право на трошкове превоза не припада запосленом који има право на употребу службеног возила, ускладио са чланом 17. став 1. тачка а) Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18) и чланом 3. став 1. тачка 2) Посебног колективног уговора за запослене у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 69/16), према којима запослени имају право на накнаду трошкова превоза приликом доласка на посао и повратка са посла, а не право на употребу службеног возила. У току 2019. године извршено је усклађивање наведеног акта и сходно томе није дата препорука;
- Комисије за спровођење процедура јавних набавки нису донијеле пословник о раду комисије, што није у складу са чланом 9. Правилника о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 103/14) и
- својим интерним актом (правилник, упутство и сл.) дефинисао процедуре и поступања приликом расходовања опреме, вођења евиденција и њеног смјештаја, односно поступања приликом рјешавања њеног коначног физичког статуса (уништење, донирање, могућност употребе за резервне дијелове и сл.).

Према Правилнику о унутрашњој организацији Завода, у кабинету директора организационо је успостављена јединица за интерну ревизију у којој су систематизована два радна мјеста за три извршиоца и то: руководилац јединице за интерну ревизију (1) и интерни ревизор (2). Попуњено је радно мјесто руководилац јединице за интерну ревизију. Активности интерне ревизије су проведене према годишњем плану. Сачињени су појединачни извјештаји (4 извјештаја која се односе на сљедеће ревизијске активности: обрачун новчане накнаде; издавање радних дозвола; пројекти запошљавања - дио пројеката и реализација препорука Главне службе за ревизију Републике Српске по ревизорском извјештају за 2017. годину), констатоване неправилности у функционисању система интерне контроле (у шта се и ревизија увјерила) и дате су препоруке. Руководилац интерне ревизије није сачинио: стратешки план за период од три године и годишњи извјештај за 2018. годину, што није у складу са члановима: 30, 33 и 37. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16). Наведена неправилност је констатована и у претходном ревизорском извјештају.

На основу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) Завод је донио:

- Одлуку о именовану одговорног лица које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле и дописом обавијестио Централну јединицу за хармонизацију финансијског управљања, контроле и интерне ревизије;

- Акциони план за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле чији је саставни дио и План активности за увођење и развој финансијског управљања и контроле;
- Каталог процеса који је усвојен у децембру 2015. године (исти није усклађен са прописима који су ступили на снагу након усвајања акта, а који се односе на систем финансијског управљања и контроле) и
- Полугодишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле који је достављен Централној јединици за хармонизацију финансијског управљања и интерне ревизије.

Завод није уредио систем интерних контрола у потпуности према одредбама наведеног закона и упутства, јер није донио: Регистар ризика, Стратегију управљања ризицима и Методологију за спровођење плана за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола и није сачинио Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле са Изјавом директора Завода о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола. Директор Завода је 25.07.2018. године дао Изјаву у вези одређивања визије, мисије (односи се на разлог постојања и дјелатност Завода) и циљева Завода, што представља једну од активности на успостављању и спровођењу финансијског управљања. Наведеним актом (као и другим актима) нису процијењени ризици за стратешке, средњорочне и оперативне циљеве. Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Заводу нису дефинисане обавезе руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и спровођење система финансијског управљања и контрола.

Попис имовине и обавеза у Заводу на дан 31.12.2018. године није у потпуности организован и извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16), јер:

- у Извјештају централне комисије за попис нефинансијске имовине у сталним средствима, готовине у благајни и жиро-рачунима, није дат упоредни преглед стварног и књиговодственог стања нефинансијске имовине у сталним средствима (дат је преглед имовине која се предлаже за расход, а уз извјештај је, као прилог са којим није направљена веза са извјештајем, дат табеларни преглед стварног и књиговодственог стања имовине), што није у складу са чланом 20. став 3. Правилника о попису;
- нису пописана спорна потраживања за ненаплаћене доприносе у износу од 12.116.932 КМ и остала спорна краткорочна потраживања у земљи у износу од 12.771.070 КМ. За одређене ставке обавеза попис није извршен аналитички (нпр. обавезе: за бруто плате и накнаде запослених, према добављачима, по основу финансирања програма и др.);
- у приједлогу комисије за попис имовине, обавеза и потраживања у Централној служби Завода за расходовање информатичке опреме (за расход су предложене 123 ставке набавне вриједности од 97.710 КМ, од чега су 43 рачунара и штампача) није појединачно дата напомена о разлозима расходовања за средства чија је набавна вриједност значајна (нпр. подаци о томе да ли је конкретно средство неисправно без могућности оправке или је оправка неисплатива – уз прибављену потврду/мишљење сервисера, као и подаци о технолошкој застарјелости, употребној вриједности средства као резервног дијела и сл.). У образложењу комисије, односно информатичара Завода је наведено (генерално за сву опрему) да наведену опрему треба расходовати због неисплативости оправке и застарјелости и дат је приједлог да се иста уништи и

- у извјештају комисије за попис имовине и обавеза у филијали Бијељина наведено је да је пословни простор у Старом Угљевику површине 63,5 м² (набавна вриједност 53.975 КМ, а исправка вриједности 32.417 КМ) уништен, односно да зграда више не постоји, а темељ зграде се налази на ивици површинског копа (експропријација није завршена). По наведеном основу није било промјена у пословним књигама Завода.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се успостави адекватан систем интерних контрола у смислу да се:

- **у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору донесу потребни интерни акти (чланови: 8, 14 и 30.) и да се сачињава годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контрола, као и годишњи извјештај о раду интерне ревизије (чланови: 15 и 37.) и друге активности у складу са наведеним законом;**
- **донесе интерни акт у вези расходовања опреме;**
- **провођење пописа врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и**

4. Набавке

Планом јавних набавки из децембра 2017. године Завод је у 2018. години планирао набавке у укупној вриједности од 981.025 КМ (без пореза на додату вриједност у даљем тексту: ПДВ). План јавних набавки је мијењан у октобру и децембру 2018. године и са задњом измјеном планиране су набавке укупне вриједности од 1.444273 КМ без ПДВ – а.

У складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14), у даљем тексту: Закон, Завод је у току 2018. године провео 59 поступака укупне вриједности од 1.106.362 КМ (без ПДВ - а) и то:

- 6 отворених поступака са закљученим уговорима у вриједности од 684.795 КМ (набавка: рачунарске опреме; службених возила; МС лиценци; мрежне опреме и тонера за штампаче);
- 14 поступака по конкурентском захтјеву за достављање понуда у вриједности од 304.370 КМ (набавка: канцеларијског намјештаја; средстава за одржавање чистоће; сервисирања и одржавања аутомобила; резервних дијелова за рачунаре; горива; услуга осигурања имовине, радника и службених возила и друге набавке) и
- 39 поступака путем директног споразума у вриједности од 117.195 КМ.

У оквиру ревидираних поступака јавних набавки (узорковано је 73% од вриједности реализованих набавки) нису утврђене неусклађености са Законом, осим дијела који се односи на реализацију препоруке која је дата у ревизорском извјештају за 2016. годину, а која још увијек није у цијелости спроведена. Наведена препорука је дјелимично реализована, јер за дио континуираних набавки (гориво и услуге одржавања) није извршено уговарање по периодима који чине фискалну годину за потребе усклађивања са прописима којима се уређује извршење финансијског плана - буџета, што није у складу са чланом 17. став 3. Закона.

Препоручује се директору да обезбједи да се за дио континуираних набавки, уговарање врши по периодима који чине фискалну годину за потребе усклађивања са прописима којима се уређује извршење финансијског плана, у складу са чланом 17. став (3) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Финансијски план Завода за 2018. годину усвојен је у децембру 2017. године. Буџетски издаци су планирани у износу од 45.485.706 КМ, као и буџетска средства (приходи и примици у износу од 35.086.000 КМ и расподјела суфицита из претходне године у износу од 10.399.706 КМ).

У Финансијском плану за 2018. годину планиран је укупан износ средстава за пројекте запошљавања (17.759.706 КМ), јер у периоду израде финансијског плана није био донесен Акциони план запошљавања у Републици Српској за 2018. годину (исти је усвојен у марту 2018. године, „Службени гласник Републике Српске“, број 30/18). Планом буџета је предвиђено да ће субвенције за пројекте запошљавања у износу од 17.759.706 КМ бити финансиране средствима: Републике Српске (1.000.000 КМ), Завода (6.360.000 КМ) и од расподјеле суфицита из ранијих периода (10.399.706 КМ). Расподјела суфицита из ранијег периода је планирана на име финансирања пројеката из 2016 и 2017. године чија се реализација дијелом преноси у 2018. годину.

У децембру 2018. године извршен је Ребаланс Финансијског плана за 2018. годину. Буџетски расходи и издаци планирани су у износу од 52.473.109 КМ и покривени су приходима и примацима у износу од 35.339.710 КМ (порески приходи 33.745.000 КМ, непорески приходи 113.000 КМ, трансфери између или унутар јединица власти 1.315.710 КМ, примици од финансијске имовине 40.000 КМ и остали примици 126.000 КМ) и расподјелом суфицита из ранијих година у износу од 17.133.399 КМ (10.399.706 КМ суфицита по плану Завода, 6.314.614 КМ суфицита расположивог за расподјелу по одлуци Управног одбора из априла 2018. године, наплаћених потраживања по основу трансфера буџета Републике Српске из ранијих година од 99.699 КМ, наплаћеног трансфера од Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине од 219.380 КМ и 100.000 КМ по основу неутрошених средстава по Акционом плану из 2014. године).

Средства буџета у износу од 52.473.109 КМ су распоређена за: расходе за лична примања запослених (7.550.000 КМ), расходе по основу коришћења робе и услуга (1.264.200 КМ), субвенције (24.697.109 КМ), дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања (17.570.000 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (18.000 КМ), расходе по судским рјешењима (12.000 КМ), трансфере између и унутар јединица власти (30.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (1.124.800 КМ) и остале издатке (207.000 КМ). У оквиру буџетских расхода планиране су субвенције – за пројекте запошљавања у износу од 24.687.109 КМ. За пројекте за које су у складу са Акционим плановима за 2016 и 2017. годину проведене активности и закључени уговори у 2016, односно 2017. години, према уговореној динамици провођења пројеката, дио реализације односи се на 2018. годину. Нереализовани дио пројеката из 2017. године (и ранијих година) је у оквиру нераспоређеног суфицита за 2017. годину у износу од 10.399.706 КМ, те су наведена средства у 2018. години планирана за финансирање пројеката запошљавања.

По јавном позиву, за пројекте запошљавања у 2018. години, предвиђене су субвенције у износу од 13.677.798 КМ (мање за 4.081.908 КМ у односу на планирани износ субвенција за пројекте запошљавања) док је по тим истим

пројектима поднесено захтјева за субвенције у износу од 40.204.387 КМ. Одобрена средства по пројектима износе 17.904.009 КМ, а закључени су уговори у вриједности од 15.519.170 КМ.

Буџетска средства и буџетски издаци у Ребалансу финансијског плана, увећани су за 6.987.403 КМ у односу на првобитни буџет (финансијски план). На расходовној страни буџета увећање се највећим дијелом односи на субвенције (програме запошљавања), које су финансиране увећањем суфицита ранијих година расположивог за расподјелу (ова позиција је увећана за 6.733.693 КМ). Завод није у напоменама уз финансијске извјештаје презентовао објашњење о разлозима промјене између првобитног и коначног буџета (ребаланса финансијског плана), што није у складу са МРС ЈС 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима (параграфи 29 и 30).

6. Финансијски извјештаји

Завод има статус буџетског корисника и према члану 3. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) врши годишње извјештавање за одређене јединице власти, на обрасцима дефинисаним члановима 46 и 47. наведеног правилника.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Завода за период 01.01 - 31.12.2018. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: ПИБ) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

У обрасцу ПИБ буџетски приходи су исказани у износу од 36.857.145 КМ или 105% у односу на ребаланс буџета, а буџетски расходи у износу од 35.463.863 КМ или 69% у односу на ребаланс буџета, као и издаци за нефинансијску имовину који су исказани у износу од 1.048.017 КМ или 93% у односу на ребаланс буџета, па је исказан буџетски суфицит у износу од 345.265 КМ. Нето финансирање је исказано у износу од 16.966.224 КМ, а разлика у финансирању у износу од 17.311.489 КМ (објашњења за наведене износе су дата у наставку извјештаја).

У обрасцу ПИФ, за период 01.01 - 31.12.2018. године исказани су буџетски приходи у износу од 37.835.060 КМ и буџетски расходи и издаци за нефинансијску имовину у износу од 36.511.880 КМ, па је исказан буџетски суфицит у износу од 1.323.180 КМ. Нето финансирање је исказано у износу од 16.966.224 КМ, а разлика у финансирању у износу од 18.289.404 КМ. Разлика у исказаном стању између ПИБ-а и ПИФ-а за извјештајни период, односи се на трансфер од ентитета у износу од 977.915 КМ који је евидентиран преко фонда 03 (донаторска средства Републике Србије). Средства нису утрошена у 2018. години.

На основу члана 19. Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12 и 44/16), Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске је дало сагласност на Извјештај о раду за 2018. годину (18.03.2018. године), а Управни одбор Завода је 28.02.2018. године усвојио Извјештај о извршењу буџета Завода и Извјештај о раду Завода за период 01.01 - 31.12.2018. године.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетска средства су исказана у износу од 37.960.430 КМ (на фонду 01 у износу од 36.982.515 КМ и на фонду 03 у износу од 977.915 КМ). Чине их: буџетски приходи, примици од финансијске имовине и остали примици.

6.1.1.1. Приходи

Буџетске приходе чине: порески приходи, непорески приходи и трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти. По налазу ревизије буџетски приходи су потцијењени за 42.463 КМ (образложено у тачки 6.1.2.1. извјештаја).

Порески приходи исказани су у износу од 35.370.694 КМ или 105% у односу на ребаланс буџета. Односе се углавном на доприносе за социјално осигурање и то: доприносе на лична примања, доприносе на накнаде и приходе осигураника за обавезно осигурање (35.040.423 КМ) и доприносе измирене путем мултилатералне компензације (330.271 КМ). Укупан приход од доприноса у 2018. години мањи је у односу на претходну годину за 13%, односно за 4.572.700 КМ, што је резултат примјене нове стопе доприноса за осигурање од незапослености.

Непорески приходи исказани су у износу од 96.205 КМ или 85% у односу на ребаланс буџета, а односе се углавном на приходе од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика (72.880 КМ), а чине их приходи од: дивиденде, учешћа у капиталу и сличних права (42.943 КМ); закупа и ренте (2.353 КМ); камата на готовину и готовинске еквиваленте (20.651 КМ) и камата и осталих накнада за дате зајмове (6.933 КМ). Потцијењени су за 42.463 КМ, што је образложено у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти исказани су у износу од 2.368.161 КМ (на фонду 01 – 1.390.246 КМ или 106% у односу на ребаланс буџета и на фонду 03 – 977.915 КМ), а односе се на:

Фонд 01

- трансфер од Министарства за људска права и избјеглице БиХ у износу од 203.710 КМ на име програма запошљавања Рома који се налазе на евиденцији незапослених, а на основу Меморандума о разумијевању о имплементацији Акционог плана Босне и Херцеговине за рјешавање проблема Рома у области запошљавања. Средства су дозначена у 2018. године, а по овом програму за 2018. годину средства нису планирана;
- трансфер од Републике Српске у износу од 1.177.310 КМ, на име финансирања програма запошљавања за 2018. годину и то: за програм подршке запошљавању и samozapoшљавању ратних војних инвалида, дјеце погинулих бораца и незапослених демобилисаних бораца војске Републике Српске „Заједно до посла” за 2018. годину у буџету Републике Српске планирана су средства у износу од 1.000.000 КМ колико је исказано и у главној књизи Завода (односи се на програм који је започет у 2012. години и који се финансира из Буџета Републике Српске, у 2018. години дозначено је 725.000 КМ, а у 2019. години 235.000 КМ); у складу са Споразумом о удруживању средстава за имплементацију Програма обуке, доквалификације и преквалификације у 2018. години извршена је дознака средстава у износу од 79.821 КМ од Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа; трансфер за новчану накнаду радницима предузећа код којих је покренут стечајни поступак (51.516 КМ) и на име записника Пореске управе Републике Српске о обрачуну и поравнању за ентитет и Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (45.973 КМ) и
- трансфер по основу прихода од доприноса по записницима Пореске управе Републике Српске од јединица локалне самоуправе (7.429 КМ) и фондова обавезног социјалног осигурања (1.797 КМ).

Фонд 03

- Споразумом о финансирању пројекта „Програм подстицања развоја предузетништва код младих старости до 35 година”, донаторским средствима у оквиру механизма сарадње по Споразуму о успостављању специјалних паралелних односа између Републике Српске и Републике Србије, Заводу за запошљавање Републике Српске одобрена су средства у износу од 500.000 ЕУР, односно 977.915 КМ колико је и евидентирано у главној књизи Завода.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 125.370 КМ, а чине их примици од финансијске имовине и остали примици.

Примици од финансијске имовине су исказани у износу од 87.290 КМ, а односе се на примитке од наплате датих зајмова (отплате зајмова датих радницима за стамбену изградњу) и примитке од финансијске имовине из трансакција са другим јединицама власти (наплаћена потраживања из ранијих година од стране буџета по основу обвезница, којим су послодавци измиривали своје обавезе за доприносе за социјално осигурање).

Остали примици су исказани у износу од 38.080 КМ или 30% у односу на ребаланс буџета, а односе се на примитке по основу накнаде плата за породилшко одсуство који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања и ПДВ – а.

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски издаци су исказани у износу од 36.804.425 КМ. Чине их: буџетски расходи, издаци за нефинансијску имовину и остали издаци.

6.1.2.1. Расходи

Буџетски расходи су исказани у износу од 35.463.863 КМ или 69% у односу на ребаланс буџета, а чине их: расходи за лична примања запослених; расходи по основу коришћења робе и услуга; субвенције; дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања; расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти; расходи по судским рјешењима и трансфери између и унутар јединица власти. По налазу ревизије исти су потцијењени за износ од 42.463 КМ, што је објашњено у наставку извјештаја.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 7.153.987 КМ или 95% у односу на ребалансом планиране расходе, а односе се на расходе за: бруто плате запослених (6.659.527 КМ); бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (188.405 КМ); накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (232.171 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (73.884 КМ).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске”, број: 60/15, 5/16 и 66/18) и Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске, измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан је основни лични одбитак, уведена нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената. Код обрачуна личних примања примјењивали су се и: Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске, Појединачни колективни уговор за запослене у Заводу и Правилник о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла за запослене у Заводу. Завод је извршио обрачун и исплату личних примања запосленима у складу са новим законским одредбама. Обрачун плата за приправнике које је Завод примио по Програму подршке запошљавању младих са ВСС у статусу приправника у 2017 и 2018.

години (гдје је Завод и давалац и корисник средстава), евидентиран је на расходима за бруто плате запослених, а након исплате плате вршено је смањење расхода и њихово евидентирање на субвенцијама. Наведено евидентирање није у складу са члановима 68, 91, 134 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16, 115/17 и 118/18) као и са параграфима 48. и 49. МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (односно да се не врши пребијање прихода и расхода). Због погрешног евидентирања плата за приправнике, потцијењени су расходи за бруто плате запослених и остали непорески приходи за износ од по 42.463 КМ.

Препоручује се директору Завода да обезбиједи да се евидентирање обрачуна плата за приправнике, врши у складу са члановима 68, 91, 134 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 1.095.395 КМ или 87% у односу на ребалансом планиране расходе, а најзначајнији су расходи по основу: утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга; текућег одржавања; путовања и смјештаја; стручних услуга и осталих некласификованих расхода.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 456.560 КМ или 86% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе по основу: утрошка енергије (213.286 КМ); комуналних услуга (65.349 КМ); комуникационих услуга (172.476 КМ) и осталих услуга (5.449 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 70.572 КМ или 85% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе на расходе за текуће одржавање: зграда (45.914 КМ); превозних средстава (14.054 КМ) и остало текуће одржавање (10.604 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 61.687 КМ или 88% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе: службеног путовања у земљи (11.164 КМ), службеног путовања у иностранство (4.719 КМ) и по основу утрошка горива (45.804 КМ).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 196.576 КМ или 79% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на услуге: платног промета (4.583 КМ); осигурања возила, запослених и имовине (15.250 КМ); услуге информисања и медија (86.816 КМ); правне и административне (11.233 КМ); компјутерске (62.201 КМ) и остале стручне услуге (16.493 КМ).

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 136.224 КМ или 90% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе за: стручно усавршавање запослених (9.999 КМ); накнаде члановима управног одбора (39.801 КМ); бруто накнаде за привремене и повремене послове (5.970 КМ); уговоре о дјелу (11.316 КМ); репрезентацију (47.957 КМ) и остале непоменуте расходе (21.181 КМ).

Субвенције по основу активних мјера запошљавања (програма запошљавања) су исказане у износу од 12.809.908 КМ или 52% у односу на ребаланс буџета. Односе се на: пројекте и програме запошљавања из 2016. године (419.736 КМ), 2017. године (3.942.532 КМ) и 2018. године (8.447.640 КМ). Низак проценат извршења у односу на ребалансом планиране субвенције последица је неусклађености периода за који се планирају субвенције по основу програма запошљавања

(финансијски план за програме доноси се за једну фискалну годину) и периода у коме се проводе активности за исте (обухвата више фискалних година) као и због одустајања од реализације програма од стране лица којима су одобрена средства, запошљавања мањег броја лица од одобрених програмом, те неиспуњавања уговорених обавеза од стране лица корисника субвенција.

На основу Акционог плана запошљавања Републике Српске за 2018. годину, Програма за запошљавање у Републици Српској - Оперативног плана за реализацију акционог плана запошљавања у 2018. години, расписан је јавни позив послодавцима и незапосленим лицима за коришћење средстава по програмима запошљавања у 2018. години од стране Министарства рада и борачко инвалидске заштите Републике Српске и Завода. Јавни позив је објављен у листу „Глас Српске“, а расписан је за шест програма: Програм подршке запошљавању у привреди путем исплате подстицаја у висини уплаћених пореза и доприноса; Програм финансирања запошљавања и самозапошљавања дјете погинулих бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида ВРС у 2018. години „Заједно до посла“; Програм запошљавања и самозапошљавања циљних категорија у привреди у 2018. години; Програм подршке запошљавању Рома у Републици Српској у 2018. години (финансира се из средстава Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине за 2017. годину); Програм подршке запошљавању младих са ВСС у статусу приправника у 2018. години и Програм обуке, доквалификације и преквалификације у 2018. години. Акциони план запошљавања у Републици Српској за 2018. годину је три пута мијењан (на основу Одлука Владе из маја, јула и августа) јер је утврђено да су за поједине компоненте програма недостајала средства, а у другим компонентама био је исказан мањи интерес потенцијалних корисника субвенција.

Правилником о условима, критеријумима и начину спровођења мјера активне политике запошљавања („Службени гласник Републике Српске“, број 20/17), Јавним позивом, Програмом и Упутствима о провођењу програма, дефинисани су одређени услови и критеријуми за подносиоце захтјева (за послодавце и незапослена лица) за све програме. За сваки од програма именоване су комисије за обраду и оцјену програма учесника које су сачиниле прегледе послодаваца и лица којима се предлаже одобравање средстава и којима се не предлаже одобравање средстава због неиспуњавања услова или због недостатка средстава. У складу са приједлогом комисије Управни одбор Завода је доносио одлуке о одобравању/неодобравању средстава.

Програм подршке запошљавању у привреди путем исплате подстицаја у висини уплаћених пореза и доприноса, је планиран у износу од 4.263.298 КМ за запошљавање 2.813 лица. Програм обухвата запослена лица која су била пријављена на евиденцију Завода као активни тражиоци запослења, а засновали су радни однос у периоду од 01.01.2017 до 31.12.2017. године. Пројекат се финансира из средстава Завода у износу од 5.000.000 КМ. У 2018. години по наведеном Програму је евидентиран износ од 4.102.656 КМ (за запошљавање 2.703 лица), уплаћена су средства у износу од 4.036.326 КМ, а обавеза са 31.12.2018. године износи 66.329 КМ.

Програм запошљавања и самозапошљавања циљних категорија у привреди у 2018. години планиран у укупном износу од 1.725.000 КМ за запошљавање 408 лица кроз двије компоненте и то: запошљавање код послодавца (315 лица, у износу од по 4.000 КМ – што укупно износи 1.260.000 КМ) и самозапошљавање (93 лица, у износу од по 5.000 КМ – укупно 465.000 КМ). По овом Пројекту, поднесени су захтјеви за 229 лица у износу од 1.145.000 КМ за самозапошљавање и 766 лица за запошљавање код послодавца у износу од 3.064.000 КМ (укупно за компоненте I

и II 4.209.000 KM). Реализована су средства за 378 лица у износу од 1.602.000 KM, а у 2018. години уплаћено је 1.003.800 KM у складу са дефинисаним одредбама уговора (за самозапошљавање 70% по потписивању уговора и 30% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова, а за запошљавање код послодавца 60% по потписивању уговора и 40% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова).

Програмом финансирања запошљавања и самозапошљавања дјеце погинулих бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида ВРС у 2018. години „Заједно до посла“, Акционим планом запошљавања и Програмом за запошљавање у Републици Српској планирана су средства у износу од 1.000.000 KM за запошљавање 186 лица. Измјенама Акционог плана запошљавања и Програма за запошљавање у Републици Српској планирана су средства од 3.019.000 KM за 607 лица, а наведеним измјенама није извршена и измјена наведеног Програма. По наведеном програму у 2018. години евидентирано је 1.801.400 KM. По Програму финансирања запошљавања и самозапошљавања дјеце погинулих бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида ВРС евидентирана су такође и средстава у износу од 1.058.800 KM (46.600 KM из 2016. годину и 1.012.200 KM за 2017. годину). Одобрена средства из предходних година реализују се у складу са дефинисаним одредбама уговора (70% по потписивању уговора и 30% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова за самозапошљавање односно 60% по потписивању уговора и 40% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова за запошљавање код послодавца).

Програм подршке запошљавању Рома у Републици Српској у 2018. години финансиран је из средстава Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, а планиран је у износу од 219.000 KM за запошљавање 38 лица. Одобрена средства из 2017. године реализују се у 2018. години у складу са дефинисаним одредбама уговора (70% по потписивању уговора и 30% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова за самозапошљавање односно 60% по потписивању уговора и 40% након истека уговореног периода од 12 мјесеци у складу са испуњавањем уговорених услова за запошљавање код послодавца).

Програмом подршке запошљавању младих са ВСС у статусу приправника у 2018. години, Акционим планом запошљавања и Програмом за запошљавање у Републици Српској планирана су средства у износу од 5.958.418 KM за запошљавање 909 лица. Измјенама Акционог плана запошљавања и Програма за запошљавање у Републици Српској планирана су средства од 8.113.970 KM за 1.228 лица, а наведеним измјенама није извршена и измјена наведеног Програма. У 2018. години по наведеном Програму је евидентирано 1.222.188 KM. По Програму подршке запошљавању младих са ВСС у статусу приправника евидентирана су такође и средстава у износу од 2.106.568 KM (230.036 KM из 2016. годину и 1.876.532 KM за 2017. годину). Одобрена средства из претходних година реализују се у складу са дефинисаним одредбама уговора (Завод се обавезује да ће послодавцу за вријеме трајања рада за сваког приправника мјесечно рефундирати бруто плату – код приправника дјеце погинулих бораца ВРС, односно нето плату код осталих приправника).

Утврђено је сљедеће:

- Правилником о условима, критеријумима и начину спровођења мјера активне политике запошљавања, за програме запошљавања код послодавца и програме самозапошљавања, нису дефинисани јасни критеријуми који

- омогућавају рангирање подносиоца захтјева на најбољи начин, због чега је дио подносилаца захтјева који су испуњавали услове из конкурса одбијен;
- приликом обраде захтјева, Правилником је дефинисано да се код субвенција за запошљавање код послодаваца и код samozapoшљавања могу узети у обзир одређени критеријуми који при томе нису мјерљиви (нпр. врста дјелатности послодавца, развијеност општине, дужина обављања дјелатности, број и структура лица која се запошљавају, претходно кориштена средства и задржавање радника у радном односу, повећање укупног броја запослених код послодавца у последњих 6 мјесеци и финансијски показатељи), а није документовано да су исти кориштени приликом обраде захтјева и
 - услови које послодавци морају испунити приликом подношења захтјева за програме запошљавања код послодаваца нису јасно дефинисани, нити је у потпуности дефинисан начин на који се исти и доказују (нпр. да је корисник економски способан да реализује програм).

Наведене неправилности су наведене и у ревизорском извјештају за 2017. годину.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **након измјене Акционог плана за запошљавања у Републици Српској и Програма за запошљавање у Републици Српској изврши и измјена појединачних Програма финансирања те интерним актима успоставе јасни критеријуми за рангирање подносиоца захтјева.**

Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања исказане су у износу од 14.374.102 КМ или 82% у односу на ребаланс буџета, а односе се на: новчане накнаде незапосленим лицима (8.943.948 КМ), дознаке фонду за пензијско осигурање по основу осигурања од незапослености (2.383.485 КМ), дознаке фонду за здравствено осигурање по основу осигурања од незапослености (1.546.044 КМ) и дознаке фонду за пензијско осигурање по основу стицања услова за старосну пензију (1.500.625 КМ).

Мање извршење новчаних накнада у односу на план, посљедица је смањеног броја корисника права на новчану накнаду. Међу корисницима се налазе лица која су остала без посла након престанка обављања самосталне дјелатности због економских или технолошких разлога и након ликвидације или стечаја предузећа. У складу са чланом 36. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, новчану накнаду незапослено лице остварује на основу рјешења Завода о признавању права. Наведену накнаду незапослено лице остварује у Заводу, а здравствено и пензијско и инвалидско осигурање у надлежном фонду у складу са законом. У складу са чланом 47. наведеног закона, новчана накнада за незапослено лице које има до 15 година стажа осигурања износи 40% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада, а за незапослено лице које има више од 15 година стажа осигурања 45% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца. Висина новчане накнада не може бити нижа од 30% просјечне нето плате нити виша од износа једне просјечне нето плате у Републици Српској за претходну годину према подацима Републичког завода за статистику објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“. Дужина трајања права из члана 36. наведеног Закона зависи од дужине стажа осигурања незапосленог лица.

У складу са чланом 37. Закона незапосленом лицу припада право на пензијско и инвалидско осигурање у трајању до три године, уколико са тим стажом осигурања испуњава услове за старосну пензију. На основу поднесеног захтјева од стране незапосленог радника за утврђивања права на пензијско – инвалидско осигурање до стицања услова за старосну пензију надлежној филијали Завода, која у

првостепеном поступку на бази података о пензијском стажу и увјерења из службене евиденције Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске и подацима о укупном стажу осигурања регистрованим у матичној евиденцији осигураника, доноси рјешење о признавању права на пензијско инвалидско осигурање до стицања услова за старосну пензију.

Расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти су исказани у износу од 16.656 КМ или 93% у односу на ребаланс буџета, а односе се на расходе из трансакција размјене између јединица власти.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 1.340.562 КМ. Чине их издаци за нефинансијску имовину и остали издаци.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 1.048.017 КМ или 93% у односу на ребалансом планиране издатке, а односе се на издатке за: изградњу и прибављање зграда и објеката (197.870 КМ); инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (57.298 КМ); набавку постројења и опреме (731.143 КМ), нематеријалну произведену имовину (31.824 КМ) и нематеријалну непроизведену имовину (22.224 КМ), као и издатке за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл. (7.658 КМ). У оквиру издатака за нефинансијску имовину извршено је резервисање буџетских средстава у износу од 409.484 КМ планираних за набавку нематеријалне произведене имовине (30.420 КМ) и постројења и опреме (379.064 КМ).

Остали издаци су исказани у износу од 292.545 КМ или 141% у односу на ребаланс буџета, а односе се на остале издатке (217.584 КМ) и остале издатке из трансакција између или унутар јединица власти (74.961 КМ). Разлог наведеног одступања је извршење по основу мултилатералне компензације која је проведена 23.10.2018. године.

Остали издаци се односе на издатке по основу ПДВ-а (5.404 КМ) и по основу проведених мултилатералних компензација у 2018. години (212.180 КМ).

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти се односе на издатке по основу накнаде плата за родитељско одсуство (38.137 КМ) и за вријеме боловања (33.265 КМ) који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања, као и осталих издатака између или унутар јединица власти (3.559 КМ).

6.1.2.3. Расподјела суфицита из ранијих година

Расподјела суфицита из ранијих периода је исказана у износу од 17.133.489 КМ или 100% у односу на ребаланс буџета.

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је у ПИФ-у исказана у износу од 18.289.404 КМ (по ПИБ-у износи 17.311.489 КМ), а чини је: буџетски суфицит фонда (1.323.180 КМ) и нето финансирање (16.966.224 КМ). Нето финансирање фонда је исказано као разлика по основу: расподјеле суфицита из ранијег периода (17.133.399 КМ), примитака од финансијске имовине (87.290 КМ), осталих примитака (38.080 КМ) и умањења по основу осталих издатака (292.545 КМ). Исказану разлику у финансирању највећим дијелом генеришу неутрошена средства по програмима за запошљавање, што је посљедица нереалног планирања, јер је у току израде финансијског плана/ребаланса било познато да ће се дио активности по пројектима запошљавања проводити у наредном периоду.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 38.144.659 КМ, а чине их: буџетски приходи у износу од 37.835.061 КМ (порески и непорески приходи и трансфери између или унутар јединица власти) и приходи обрачунског карактера у износу од 309.598 КМ. Буџетски приходи су образложени под тачком 6.1.1. извјештаја.

Приходе обрачунског карактера чине највећим дијелом: приходи од усклађивања вриједности имовине (882.427 КМ), остали приходи обрачунског карактера (40.106 КМ), помоћи у природи (5.839 КМ), приходи обрачунског карактера по основу односа између или унутар јединица власти (2.411 КМ) и приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа у износу од 621.054 КМ са негативним предзнаком (односе се на више наплаћене приходе од доприноса из 2018 и ранијих година у односу на настала потраживања у 2018. години, књижених по евиденцијама из Пореског књиговодства).

Приходи од усклађивања вриједности имовине и приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа исказани су по Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2018. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске на основу Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 39.743.960 КМ, а чине их: буџетски расходи у износу од 35.463.863 КМ (текући расходи и трансфери између или унутар јединица власти) и расходи обрачунског карактера у износу од 4.280.097 КМ. Буџетски расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачунског карактера односе се највећим дијелом на: расходе од усклађивања вриједности имовине (3.842.505 КМ), расходе по основу амортизације (382.586 КМ), набавну вриједност реализованих залиха (7.658 КМ) и расходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (44.128 КМ). Расходи од усклађивања вриједности имовине се највећим дијелом односе на расходе евидентирани по Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2018. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске (3.259.835 КМ) и расходе по основу усклађивања вриједности дугорочних пласмана (акција) на основу извршене процјене вриједности акционарског капитала (525.781 КМ).

Расходи по основу обрачунате амортизације исказани су уз примјену годишњих амортизационих стопа за зграде и објекте, опрему, нематеријалну имовину и остала средства која се амортизују у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (38.144.659 КМ) и расхода (39.743.960 КМ) исказан је негативан финансијски резултат у износу од 1.599.301 КМ.

6.3. Биланс стања

У 2018. години у Билансу стања извршена је корекција (умањење) ванбилансне активе и пасиве (колона претходна година) у износу од 152.813 КМ, као и на позицијама укупне актива и укупне пасиве. Корекције су извршене на основу налаза ревизије из претходног ревизорског извјештаја (исправка грешке).

6.3.1. Актива

Пословна актива Завода на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 41.983.380 КМ, а чине је текућа имовина у износу од 27.369.676 КМ и стална имовина у износу од 14.613.704 КМ. Према налазу ревизије пословна актива је прецијењена за износ од 3.221.360 КМ, што је објашњено у тачкама 6.3.1.1 и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења су исказана у нето износу од 27.369.676 КМ (брutto вриједности 52.419.766 КМ и исправке вриједности 25.050.090 КМ), а чине је: готовина и готовински еквиваленти (18.942.450 КМ), краткорочни пласмани (38.762 КМ), краткорочна потраживања (2.283.160 КМ), краткорочна разграничења (6.864 КМ) и краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти (6.098.440 КМ). По налазу ревизије иста је прецијењена за износ од 193.987 КМ (потцијењена за износе од 3.027.373 КМ због погрешне класификације потраживања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и 12.477 КМ због погрешно евидентираних накнаде плата за вријеме које се рефундирају из фондова обавезног социјалног осигурања, а прецијењена за износ од 3.233.837 КМ због погрешног евидентирања корекције потраживања по основу трансфера од других јединица власти. Наведено је објашњено у наставку извјештаја.

Готовина и готовински еквиваленти односе се на новчана средства у благајни (3.258 КМ) и новчана средства на банковним рачунима (18.939.165 КМ). Завод нема усвојену политику инвестирања, као ни донесене подзаконске акте за спровођење Закона о инвестирању јавних средстава („Службени гласник Републике Српске“, број 97/04), што је констатовано и у претходном ревизорском извјештају.

Краткорочни пласмани се односе на рекласификоване дугорочне зајмове дате запосленим радницима Завода који доспијевају на наплату у 2019. години (37.259 КМ) и дио ненаплаћених краткорочних пласмана на дан 31.12.2018. године (1.503 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 27.174.692 КМ, исправке вриједности 24.891.532 КМ и нето вриједности 2.283.160 КМ, а најзначајнија се односе на потраживања: по основу продаје и извршених услуга (458 КМ); за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (2.199.187 КМ) и остала краткорочна потраживања (82.617 КМ).

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су исказана у износу од 14.316.119 КМ бруто вриједности, 12.116.932 КМ исправке вриједности и 2.199.187 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања за ненаплаћене доприносе који су евидентирани на основу Извјештаја из Јединствене

евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2018. године који је доставила Пореска управа Републике Српске.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату до годину дана нису исказана, а иста према налазу ревизије износе 3.027.373 КМ. На основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године, Завод је погрешно класификовао наведени износ на потраживањима за доприносе за осигурање од незапослености за које је продужен рок плаћања умјесто на потраживањима за доприносе за осигурање од незапослености за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана. Наведено није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Завод је у 2019. години извршио исправку почетног стања те за исто није дата препорука.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 12.853.687 КМ бруто вриједности, 12.771.070 КМ исправке вриједности и 82.617 КМ нето вриједности, а најзначајнија су потраживања: по основу субвенција – програма запошљавања због непоштивања уговорених обавеза послодаваца (70.530 КМ) и по основу новчаних накнада незапосленим лицима (11.733 КМ). Завод је на основу Одлуке Управног одбора о класификовању ненаплативих потраживања од 18.02.2018. године, у износу од 32.845 КМ извршио процјену и рекласификацију ненаплаћених потраживања старијих од 12 мјесеци. Коригована потраживања односе се највећим дијелом на потраживања за пројекте запошљавања због неиспуњавања преузетих обавеза по уговору од стране корисника средстава у износу од 30.100 КМ и потраживања по основу новчаних накнада незапосленим лицима од 2.745 КМ. Завод води евиденцију о наведеним потраживањима и судским путем тражи наплату спорних потраживања пред надлежним привредним судовима у Републици Српској. Поред свих благовремено предузетих мјера често долази до трајног губитка средстава услед обуставе поступка по рјешењима надлежних судова (извршеник нема средстава која могу бити предмет извршења). У току извјештајног периода по правоснажним одлукама судова нису наплаћена потраживања у износу од 15.533 КМ, за које је Управни одбор донио одлуку о коначном отпису потраживања (Одлука од 18.02.2018. године).

У оквиру осталих краткорочних потраживања исказана су сумњива и спорна потраживања у износу од 12.771.070. КМ и у истом износу исказана је корекција осталих краткорочних потраживања. Од укупно наведеног износа највећи дио (12.311.638 КМ) евидентиран је на основу Одлуке Управног одбора од 20.07.2016. године, а односи се на ненаплативо потраживање од „Бобар“ банке Бијељина. Спорно потраживање од „Банке Српске“ а.д. Бања Лука износи 24.047 КМ. Остали дио сумњивих и спорних потраживања (435.385 КМ) се односи на спорна потраживања по основу: програма запошљавања, рефундације боловања од Фонда здравственог осигурања и остала потраживања.

Краткорочна разграничења се односе на краткорочно разграничене расходе у износу до 6.864 КМ, а иста су потцијењена за износ од 12.477 КМ.

Завод је са 31.12.2018. године погрешно евидентирао накнаде плата за вријеме родитељског одсуства (8.961 КМ) и боловања (3.516 КМ) које се рефундирају из фондова обавезног социјалног осигурања за мјесец децембар 2018. године (плата је исплаћена у 2019. години) на потраживањима по основу рефундација за накнаду плата, иако се нису стекла права на рефундацију, што није у складу са чланом 80. став 1. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник

Републике Српске“, број 115/17 и 118/18). Због наведеног за износ од 12.477 КМ потцијењена су остала краткорочна разграничења, а прецијењена потраживања по основу рефундација за накнаду плата.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти су исказана у износу 6.256.998 КМ бруто вриједности, 158.558 КМ исправке вриједности и 6.098.440 КМ нето вриједности, а односе се највећим дијелом на потраживања по основу: кварталних записника из пореског књиговодства, рјешењима и књижним обавијестима (45.524 КМ); расподјеле јавних прихода од буџета Републике Српске на дан 31.12.2018. године (137.139 КМ); доприноса за осигурање од незапослености по основу мултилатералне компензације (1.499.474 КМ); Акционог плана запошљавања за 2018. годину (1.000.000 КМ); погрешно евидентиране корекције потраживања из буџета Републике Српске у износу од 3.221.360 КМ (за трансфер по основу доприноса за здравствено осигурање незапослених лица 2.767.814 КМ из 2015. године и 453.546 КМ трансфер за пројекте запошљавања по Акционом плану запошљавања за 2014 и 2015. годину); ненаплаћених доприноса за запошљавање путем обвезница (34.148 КМ) и рефундација накнада плата по основу боловања (58.406 КМ).

По налазу ревизије ова позиција је прецијењена за износ од 3.233.837 КМ. Због погрешног евидентирања корекције потраживања по основу трансфера од других јединица власти на дуговној страни наведеног конта, потцијењена су потраживања по основу трансфера од других јединица власти за 3.221.360 КМ, а корекција потраживања по основу трансфера од других јединица власти (која треба да има потражни салдо) за износ од 6.442.720 КМ. За износ од 3.221.360 КМ прецијењен је резултат ранијих година (наведена неправилност је у току ревизије отклоњена). Објашњење одступања у износу од 12.477 КМ је дато код краткорочних разграничења.

Препоручује се директору Завода да обезбиједи да се накнаде плата које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања евидентирају у складу са чланом 80. став 1. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у нето износу од 14.613.704 КМ, а односи се на: дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима. По налазу ревизије иста је прецијењена за износ од 3.027.373 КМ, што је објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 6.025.603 КМ бруто вриједности, 1.107.321 КМ исправке вриједности и 4.918.282 КМ нето вриједности, а чине је: дугорочни пласмани (нето вриједности 162.535 КМ) и дугорочна потраживања (нето вриједности 4.755.747 КМ).

Дугорочне пласмане чине: акције и учешћа у капиталу и дугорочни зајмови.

Акције и учешћа у капиталу су исказани у износу од 1.149.632 КМ бруто вриједности, 1.107.321 КМ исправке вриједности и 42.311 КМ нето вриједности, а односе се на акције које је Завод стекао на име конверзије пореског дуга у акције по основу одлука Владе Републике Српске. Акције су регистроване у Централном регистру хартија од вриједности а. д. Бања Лука. У 2018. години евидентирано је смањење броја редовних акција на основу Потврда о власништву на хартијама од вриједности Централног регистра хартија од вриједности у ПД „Семберија“ а. д.

Бијељина за 91.027 KM и „Нова Борја“ а. д. Теслић за 19.407 KM. Такође, Завод је на дан 31.12.2018. године евидентирао смањење номиналне вриједности акција у износу од 425.130 KM, а на основу процјене фер вриједности акција.

Рјешењем Окружног привредног суда Добој из 2016. године извршена је конверзија потраживања дијела повјерилаца од 5.641.689 KM (Завод у износу од 100.278 KM) у улоге од стечајног дужника „Зрак“ а. д. Теслић. Реорганизацијом стечајног дужника основан је нови привредни субјект под називом „ЗРАК-ДКС“ д.о.о. Теслић који је регистрован рјешењем Окружног привредног суда Добој из 2016. године у износу признатог потраживања свих повјерилаца од 952.013 KM односно 49%. У рјешењу није наведено да ли је и у којем износу признато потраживање Завода у „ЗРАК-ДКС“ д.о.о. Теслић. Рјешењем и исправком рјешења Окружног привредног суда Добој из 2017. године закључен је стечајни поступак над „Зрак“ а.д. Теслић.

У Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године, Прилог 1 – Структура других начина намирења, исказано је реструктуирање дуга у акције пореског обвезника “Зрак” а.д. Теслић у износу од 100.278 KM. Завод је наведени износ евидентирао смањењима потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе и прихода обрачуноског карактера евидентираних по основу пореских и других фискалних прописа.

Евидентирање на приходима није у складу са Упутством о примјени међународног стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) - “Службени гласник Републике Српске”, број 109/16, јер се на други начин намирена потраживања евидентирају као имовина прибављена у замјену за измирене пореске обавезе.

Завод нема адекватне књиговодствене исправе на основу којих би извршио правилно евидентирање реструктуирање дуга у акције.

Препоручује се директору Завода да обезбиједи да се прије евидентирања пословних догађаја из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима изврше: потпуна усаглашавања са Пореском управом Републике Српске, анализе намирења наплате дуга реструктуирањем дуга у акције и евидентирања сходно Упутству о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Дугорочни зајмови су исказани у износу од 120.224 KM и односе се на стамбене зајмове дате радницима Завода у претходним периодима.

Дугорочна потраживања су исказана у износу од 4.755.747 KM, а односе се на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и иста су прецијењена за износ од 3.027.373 KM, што је објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 18.251.393 KM бруто вриједност, 8.555.971 KM исправке вриједности и 9.695.422 KM нето вриједности. Односи се на произведену сталну имовину (7.991.467 KM); непроизведену сталну имовину (1.541.867 KM) и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (162.088 KM).

Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима извршено је по основу: нових улагања у износу од 816.338 KM (зграде и објекти 255.168 KM, постројења и опрема 436.986 KM, нематеријална произведена и непроизведена имовина 118.345) и донација у износу од 5.839 KM, а смањење по основу:

обрачунатих трошкова амортизације (425.345 KM) и расходања имовине (3.220 KM).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 162.088 KM, а односи се на поткровље пословне зграде у Палама (у евиденцијама Завода пословна зграда и поткровље у пословној згради евидентирани су као засебне цјелине, иако исте чине јединствен објекат са истом намјеном тј. пословно - канцеларијски простор). Почетно признавање у укупном износу од 409.458 KM извршено је 2001. године на бази просјечне цијене коштања корисне површине пословног објекта од 1.278 KM/м² (укупна корисна површина објекта је 1.743 м², од чега је површина корисног простора поткровља 438 м²). Након процјене вриједности објекта која је извршена у 2003. години, вриједност поткровља је процјењена на износ од 232.820 KM, а након извршених улагања у 2013 и 2016. години у опремање дијела поткровља, извршен је пренос на зграде и објекти у употреби – поткровље пословне зграде у износу од 108.752 KM (од чега се на ново улагање односи износ од 38.020 KM, а 70.732 KM на раније укњижени износ – почетно признавање). Завод није извршио провјеру да ли је дошло до обезвређења средстава на дан билансирања (обзиром да је задња провјера била прије 15 година), што није у складу са чланом 42. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се директору Завода да се на дан билансирања преиспита исказана вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми и да се иста призна у складу са чланом 42. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Биланса стања Завода на дан 31.12.2018. године исказана је у износу од 41.983.380 KM (обавезе и разграничења 2.646.250 KM и властити извори 39.337.130 KM). Према налазу ревизије пословна пасива је прецијењена за износ од 3.221.360 KM (објашњено у тачки 6.3.1.1 извјештаја).

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 2.646.250 KM, а чине их краткорочне обавезе и разграничења по основу: обавеза за лична примања запослених; обавеза из пословања; обавеза за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите, краткорочна резервисања и разграничења; краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединице власти и остале краткорочне обавезе и дугорочне обавезе и разграничења.

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја плаћене су обавезе из 2018. године у износу од 2.510.939 KM и то обавезе: за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (1.624.405 KM); за лична примања (640.171 KM), обавезе из пословања (90.740 KM) и обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединице власти (155.623 KM). Обавезе у износу од 80.289 KM нису измирене до 28.02.2019. године.

Обавезе за лична примања запослених чине обавезе за бруто плате запослених (627.038 KM) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (13.105 KM).

Обавезе из пословања чине обавезе у земљи у износу од 89.217 KM (односе се на обавезе: за набавку роба и услуга од 86.955 KM, према физичким лицима од 1.700 KM и друге обавезе од 562 KM) и обавезе у иностранству од 1.150 KM.

Обавезе за субвенције су исказане у износу од 509.139 КМ, а односе се на обавезе: по основу пројеката запошљавања из 2017. године (18.811 КМ) и 2018. године (451.500 КМ); по пројекту запошљавања из ранијих година према Банци Српске (20.525 КМ) и друге обавезе (18.303 КМ).

Обавезе за дознаке су исказане у износу од 1.167.222 КМ, а односе се на обавезе за: нето новчане накнаде (725.862 КМ), доприносе на новчане накнаде (321.879 КМ) и доприносе за стицање услова за пензију (119.481 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти су исказане у износу од 184.003 КМ, а односе се на обавезе по основу: трансфера према Фонду за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида (по Акционом плану запошљавања из 2015. године) у износу од 170.299 КМ чије измирење је условљено дознаком средстава од Министарства рада и борачко - инвалидске заштите Републике Српске; обрачуна и поравнања више и погрешно уплаћених јавних прихода према општинама и фондовима по записницима Пореске управе Републике Српске (2.635 КМ); дозначених средстава за предузећа у стечају (9.235 КМ) и остале обавезе (1.834 КМ).

Дугорочне обавезе и разграничења (54.944 КМ), највећим дијелом се односе на наплаћени приход од гранта Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине за финансирање програма запошљавања Рома.

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори - исказани су у износу од 39.337.130 КМ. Односе се на: трајне изворе (1.518.452 КМ), резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине (858.254 КМ) и позитиван финансијски резултат у износу од 36.960.424 КМ (финансијски резултат ранијих година од 38.559.725 КМ и негативан финансијски резултат текуће године у износу од 1.599.301 КМ).

Трајни извори средстава, односе се на исказану вриједност земљишта које посједује Завод, а у току извјештајног периода није било промјена.

Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине односе се на процјену зграде у којој је смјештена Филијала Бања Лука (процјена извршена у 2013. години), а смањење резерви је вршено у складу са чланом 26. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Финансијски резултат ранијих година према налазу ревизије прецијењен је за 3.221.360 КМ (објашњено у тачкама 6.3.1.1 и 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

На дан 31.12.2018. године вриједности ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Завода исказане су у износу од 16.161.616 КМ. Евидентиране су по основу:

- хартија од вриједности ван промета - мјенице у износу од 12.546.159 КМ за обезбјеђење од ризика реализације уговора по програмима које Завод финансира и за обезбјеђење плаћања по основу стамбених кредита;
- банкарских гаранција у износу од 3.447.324 КМ као инструменти обезбјеђења плаћања по програмима и
- основних средстава у закупу у износу од 168.133 КМ.

На крају обрачуноског периода вршено је усклађивање вриједности примљених инструмената обезбјеђења плаћања по програмима и датим стамбеним кредитима.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 38.548.245 КМ и одливи готовине из пословних активности у износу од 35.217.049 КМ, па је исказан позитиван новчани ток из пословних активности у износу од 3.331.196 КМ.

Завод је исказао негативан новчани ток из инвестиционих активности (716.889 КМ) и негативан новчани ток из активности финансирања (68.487 КМ).

Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода у износу од 16.396.630 КМ, позитиван новчани ток из пословних активности, негативан новчани ток из инвестиционих активности и негативан новчани ток из активности финансирања, дају стања новчаних средстава на крају периода у износу од 18.942.450 КМ (у односу на претходну годину веће је за 16%).

У Билансу новчаних токова исказани су ефекти проведених мултилатералних компензација у 2018. години и исти је сачињен у складу са МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је дато образложење везано за сталност пословања, како је дефинисано МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама на дан 31.12.2018. године, по основу програма запошљавања Завод је покренуо 47 поступака на основу мјеница као средства обезбјеђења уговорених обавеза. Након издатих протеста мјеница у току су извршни поступци наплате потраживања у укупном износу од 246.919 КМ. Такође, по основу програма запошљавања гдје мјеница није била средство обезбјеђења уговорених обавеза поднесене су тужбе за поврат средстава и покренуто је 27 парничних поступка укупне вриједности од 18.082 КМ. По окончању парничних поступака на основу правоснажних и извршних пресуда у току су 24 извршна поступка, док у три парнична поступка још нису донесене пресуде.

Пред надлежним судовима у току је 20 управних спорова у којима је Завод тужена страна по основу права на новчану накнаду, а у пет спорова за које су извршни поступци у току, Завод је у улози тужиоца (спорови су покренути ради поврата неосновано наплаћених средстава). По основу радних спорова у којима је Завод тужена страна води се шест поступака.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене за период 01.01-31.12.2018. годину, која пружају неопходне опште податке о Заводу, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама.

Сачињене Напомене уз финансијске извјештаје омогућавају разумијевање финансијских извјештаја и садрже додатне информације које нису приказане у финансијском извјештају, осим што нису у потпуности објелодањене информације које се односе на:

- објашњење разлога промјена између првобитног и коначног буџета (ребаланса финансијског плана), што није у складу са МРС ЈС 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима (параграфи 29 и 30) и

- додатна образложења (у дијелу напомена које се односе на ПИБ и ПИФ) у вези суфицита из ранијих година расположивог за расподјелу из кога се финансира значајан дио буџетских издатака (субвенције/програми запошљавања).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације о разлозима промјена између првобитног и коначног буџета (ребаланса финансијског плана) у складу са МРС ЈС 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима (параграфи 29 и 30) и додатне информације у вези суфицита из ранијих година расположивог за расподјелу из кога се финансира значајан дио буџетских издатака.

Ревизијски тим

Божидар Кувелџа, с.р.

Синиша Марковић, с.р.